

ישראל ריפוי בעיסוק

השיתוף שתקף את תעשיית הסרטים הישראליים אחרי הכשלונות האחרונים בייצור סרטים ארוכים, לא פגע בתעשיית הסרטונים הקצרים. השבוע, הוצגו לראשונה שני סרטים שונים חדשים מתוצרת אולפני גבע, שיר השירים והחיים מאחורי החדשות. שאם כי הם רחוקים מאוד מן השלימות, אפשר למצוא בכל אחד מהם, התקדמות בכיוון מישראל.

סרטו הצבעוני הקצר של נתן גרוס, שיר השירים, הוא סרט תעמולה לישראל, גופה פירוטת ואנשיה. הוא חסר עלילה. על רקע מוסיקלי של שלושה משירי שיר השירים, ועל רקע נופים מרהיבים בחרמל ובגליל, רואים נערה (זהבה פרנסיס) ונער רועה צאן (ארנון טור), מחורים זה אחר זה ב"מבטם בלבד. כשהם נפגשים — מסתים הסרט.

זהבה פרנסיס, יפהפיה חיפאית (20), חי יללת וחברת להקת פקודי צפון, המהחיה את מרכזו של הסרט, היא דמות קולנועית מרובת הן בצורתה החיצונית והן במישחקה. חוסר הדרכה מספיק הכניס קצת מלאכותיות בנועותיה, פגם בחינניותו של הסרט.

שיר השירים אינו מושלם לא מבחינה טכנית ולא מבחינת המישיקה, אולם הוא מצביע על דרך נכונה, בה אפשר לייצר סרטים ישראליים מקוריים, מבוססים על עלילות תנ"כיות, אשר אופי הארץ ואני שיה שבוע בהם.

אנשים, לא בעיות. החיים מאחורי החדשות, סרטו של זאב רבינוף, נועד מלכתחילה להיות סרט של מינהלה-הסברה על מפעל התישבותי. למרות שבמרכזו עמד שוב ישוב-ספר, נחל-עוז, היה תסריטו של הסרט שונה מתסריטיהם של סרטים ישראליים אחרים, שנוצרו על אותו נושא. לא היה זה סרט על טרקטורים או כלי-נשק ובעיות כסחוק, אלא סרט בעל ענין אנושי, אודות האנשים מאחורי החדשות ובעיותיהם ה"חברתיות.

לאחר שנעשו כל ההכנות להסרטה, פרצה מלחמת סיני ומינהלה-הסברה חזר בו מהיו מנתו. אולפני גבע, נחל-עוז וזאב רבינוף החליטו לשנות את התסריט ולהתאימו למציאות, להסכים בו מדוע אסור להחזיר את המצב לקדמותו. בכוחות עצמם החלו בייצור הסרט, אולם בטרם הספיקו לסיימו באה פרשת הנסיגה. שוב היה צורך לשנות את תוכנו של הסרט.

כשהסתיימה לבסוף ההסרטה, לא אמר הסרט בדיוק מה שחשבו יוצריו, אולם ב"שפה רפה היה בו מוסר-השכל: המצב אינו

שחקנית פרנסיס מעט מדי כאפיות

היא משתכנעת שאפשר לבנות חיים תקינים במקום, בתנאי שהמצב לא יחזור לקדמותו. רע למגנבית, טוב לסרט. הסרט ב"שחור-לבן משתרע לאורך כ-15 דקות הסרטה, נועד בעיקר לייצוא לחברות סלביז"יה. ייצורו עלה בכסום פועט ביותר (כאלף ל"י עד למעבדה).

זאב רבינוף (31), המבקר הקולנועי גבה הקומה של דבר, בוגר פקולטה לבימוי ב"פולין, יצר עד כה סרטונים רבים בישראל על נושאים שונים. סרטו החיים מאחורי החדשות, אינו סרט מושלם מכל בחינה שהיא, אולם שוב הוא מעיד על גישה חדשה ובריאה, שהיתה חסרה עד כה בתעשיית הסרטים הישראלית, והיכולה להוות יסוד לתעשייה זו — התרכזות על סיפורים אנושיים במקום על סיפורי תעמולה ציוניים. גישה מעין זו אינה נראית בעיני רבים. אמר איש עסקים אמריקאי שרצה לרכוש את הסרט למען המגנבית היהודית: "זה לא סרט ישראלי. בחבורות הולכות בלי כאפיות, מתפשטות ומתנשקות יותר מדי." יתכן ו"גישה זו אינה כדאית למטרות איסוף כס"פ, אולם ליצירת סרטים ישראליים טובים היא חיונית.

סרטים

גסות בשמים

על כנפי נשרים (אסתר, תל-אביב): ארצות-הברית) הוא סרטולדות חייו של פרנק (ספיג), וידי, מראשוני הטייסים של צי ארצות-הברית בתקופת מלחמת-העולם ה"ראשונה ותסריטאי הוליבודי מוכשר, אשר נפטר לפני שש שנים. סרט אודות טייסים, ואפילו אודות טייסים של צי ארצות-הברית, אינו מאורע החורג מגדר השיגרה. רק בשנה האחרונה בלבד הוצגו על מסכי תל-אביב שלושה סרטים אמריקאים וסרט בריטי אחרי על טייסים מפורסמים רבי-ההילה.

המעניין הוא שסיפוריהם האישיים של כל גיבוריהם דומים זה לזה כמו סיפור ריהם של מערבוני הוליבודיים. כולם ה"חלו לטוס עוד בראשית המאה, הרסו את חיי משפחתם בגלל הטיסה, הפכו לנכים בתאונות, חזרו לתפקידים הקשורים בטיס לאחר שנות נכות. ככל שהגיבור מגביה טוס, שוקעת מקוריות הסרטים.

גם סיפורו של ספיג עשוי לפי אותה מתכונת. אולם בבימויו המצויין של ג'ון פורד, הופך הסיפור לבלתי-שיגורתי לחלו"טין. סרטו של פורד אינו מנסה להאלי את גבורו. להיפך, הוא מתאר את ספיג כגבר גס-רוח. חסר-אחריות וכמעט חסר-רשעות, רודף משקה וקטטות, הונח את אשתו (מורין אוהרה) ובנותיו ללא כל נמוק הגיוני. בקיצור, אדם שכאדם הוא חסר-ערך, אולם כטייס, הנאמן לצי ארצות-הברית, אין טוב ממנו. יתכן שמוסר-ההשכל הוא כי אדם רע הוא תייל טוב, ולהיפך.

חייו של ספיג (ג'ון ויין), שנפצע בתאונה והפך לאחת הדמויות הפופולריות של הוליו"ד, מועלים ברוח הומוריסטית היוצרת לעתים רושם של קומדיה מבדחת.

* הסרטים משפטו של ביילי מיטשל, הים האכזרי, להק הנמרים ומרקיע השחקים.

מאיר להודיע כי הוא משתתף בתשלום ה"קנס ב"5 ל"י. הפילוסוף מאיר ריפוי בעיסוק, אשר נמנה באחד הספרים הנפוצים כאחד מ"100 האנשים החשובים ביותר ב"י עולם, נראה השבוע בשכונת מגוריו בירושלים, יום לאחר שחזר ממסע הרצאות ממושך באירופה ובאמריקה, כשהוא צועד בנעלי-בית אל גנות-המכולת ובירושל-קניות. תלונה מרה היתה בפיו של זלמן שז"ר בנומו בחעד הפועל הציוני בירושלים: הולכים ומתמעטים הנואמים ה"מסוגלים להלהיב את המוני היהודים בגולה לרעיון הציונות. תביעתו של שז"ר: להקים בית-ספר מיוחד להכשרת נואמים מטיפי-אש ולהבה. . . כאשר הונחה השבוע אבן-פינה לאגף לייצור תאית בבית-החרושת לנייר בחדרה, הזכיר שר-האוצר לוי אש"כול את האגדה המפורסמת, לפיה יצטרכו בני ישראל, כאשר יבוא המשיח, לעבור על גשר של עולם תעבורה על גשר של ברזל, ובכל זאת תפולנה לתהום. הזהיר שר-האוצר: "עליכם לדאוג לכך שהנייר יהיה כה חזק עד שאף אחד מבני ישראל לא יפול, אפילו השמיים ביותר".

שינה אנונית

בדיחה פרטית מיוחדת במינה נתגלתה ה"שבוע לעיני-כל: בתוך ציור-קיר בגודל 3x3 מטר שהכין הצייר יוסף ברגנר לכיסוי אחד הקירות בקפה כסית המחודש, שיבץ הצייר במקום כבוד את דמותו של בעל בית-הקפה, יחזקאל ("הצקל") אישי כסית, כשהוא מנמנם וראשו שמוט לו על חזהו, בפונה האופיינית המוכרת היטב לבאי כסית. . . חיכוך נסב השבוע בין בעל מואטוטי תל-אביב באחד הגנים הציבוריים בשעות הבוקר על הנושא: אביו של מי מהם עובד קשה מאחרים. לבסוף היום את ראשו מתוך ארגו החול יובל מוסקין (3). בן הזקונים של שחקן הבימה אהרן מ"פ ק"ן, ואמר בקול העמוקה-משפתי שלו: "אבא שלי עובד הכי קשה. לפעמים הוא בא הביתה רק ב"10 בלילה". . . אגב, בנו השני של מוסקין, אמנון בן ה"22, יוצא השבוע לשלוש שנות השתלמות בחורת ה"מישחק בארצות-הברית.

מחר האלמוגים

כאשר הגיעה השבוע לכנסת הזמנתו של איגוד הספורט הבינ-פרלמנטרי להצטרף אליו, התברר כי אחד התומכים הנלהבים בהצטרפות הוא ראש ממשלת-ישראל דוד בן-גוריון. האיגוד, שנוסד ביוזמתם של חברי בית-הנבחרים היפאני, הנוהגים לקבל שיעורים קבועים בזריז-יצו, שם לו למטרה להפעיל את שרירותם של מחוקקי העולם כולו, כדי שגופם ישמר ממצב תקין לא-פחות מאשר ראשם. בן-גוריון גילה בהז"דמות זאת, כי הוא קובע עתים להתעמלות, וכי מדרוכו בשטח זה הוא המומחה לתר"בות הגוף משה פלדנקריין, המשמש גם כמדורכם של שחקני תיאטרון רבים, מאיש הבימה אהרן מוסקין ועד לאיש הקאמרי יוסף ירין. . . בינתיים עומדת בתו של ראש הממשלה ד"ר (לבקטריולוגיה) רננה בן-גוריון, אשתו של מנהל אורלר גין דוד לשם, לצאת לארצות-הברית כדי לייצג את בסיסרת הרצאות והופעות טל-חיויה שם הטיסות של אשת המדע הישראלי. . . כאשר סיימו בשבוע שעבר נשיא ישראל יצחק בן-צבי ורעייתו ב"אינאית בן-צבי ועל משק גונן, עמדה רחל גם את בית-הקברות של כפר-גלעד, אף כי היום היה חם מאד והדרוך היתה קשה. אמרה רעיית השוא: "יש לנו שם הרבה חברים. צריך לבקר אותם!" . . . במסיבה ספרותית שנערכה בשבוע שעבר, נאמו בין השאר ראש עיריית חיפה אבא חושי ושניים מתושבי שיכון הסופרים שלו, שלום ("ש. שוים") שפירא ויהודה בורלא. אך העיתון דבר, שפירסם ידיעה על המסיבה, השמיט את שמותיהם של שני-שה נואמים אלה. ניחם חושי את סופרי החצר שלו: "אנו כולנו משלמים בשביל יוסף אלמוגי!"

כוחו של וייר

מעשה מיוחד במינו עשה השבוע הרבי-זיוניסט החתיק אבא אחימאיר, הידוע מזה שנים בהתנגדותו הקיצונית לכל דבר שריח סוציאליזם נודף ממנו. כאשר נמסר בעיתונות כי תושב מעברת הרטוב נקנס ב"25 ל"י על שקרע דגל אדום, הזדרז אחי-

פסוקי השבוע

ח"כ מפ"ם מאיר יערי, על ראש הממשלה דוד בן-גוריון: "בראש מפא"י עומד יהודי שיאריך ימים, ותוא כבן שבועים ומעלה, אך אין הוא אוהב כסיבו יהודים מבני ששים ומעלה".

ראש הממשלה דוד בן-גוריון, בהסכירו את הרכב העדת השרים להסדר בעיית התחבורה בשבת: "אשר שפירא. אשר לאפיקורסות — אני סומך על שר-התחבורה משה כרמל. ואשר לחיפושים אחרי פשרות — אפשר ואפ"שר לסמוך על ידידי שר-המשפטים פנחס רוזן".

יושבראש הכנסת יוסף שפרינצק, בטכס הענקת פרס סטיבן ווייז לשרת-החוק גולדה מאיר: "גולדה איננה אלא עקרת-הבית הלאומית".

שרת-החוק גולדה מאיר, באותו מעמד: "במילחתי, ארצות-הברית, פחדתי תמיד מהתרגלותו שהתרוצצו ב"בית בערב יום-הכיפורים, לפני קיום מצות כפרות. כאשר עליתי ארצה והש"תקעתי במרחביה, שלחוני מיד לעבודה בלול — ולא פחדתי. אם תרצו, הרי זו התורה כולה".

ח"כ חרות מנחם בגין, לי-אחר שכל כותנותיו נגנבו מעל חבלה-כבסים שעל גג ביתו: "הפעם אני בטוח שהפעולה לא בוצעה עליידי הש"ב. כי הרי אינני לובש כותנות תפורות ממסמכים".

שר האוצר לוי אשכול, ב-צטטו פתגם עממי תוך מתן תשובה ל-מבקרו: "מי יתני חכם, כשם שאשתי חכמה מיד לאחר שהדברים כבר נעשו".

הרב יהודה לייב הכהן מיימון, על המצב המדיני: "דחאק הסוב" ייטים שומרים אמונים לתנ"ך. עלינו כתוב שם, הקול קול יעקב, ולכן הם רוצים לספק לנו ספרים. ואילו על הערבים כתוב — הידיים ידי עשוי, ולכן הם מספקים להם נשק".

העיתונאי יוסף ווינצקל, על הקרן הקיימת לישראל: "המדינה חייבת להאליים ראשית כל את המוסדות הלאומיים".

הסופר זוויליאם סארויאן: "אתה יכול להיאבק עם מצפונך ואף לנצח אותו, אך לעולם אינך יכול להכותו מכה כה חזקה, עד כי יסול ולא יקום עור".

שחקנים מרינוב וגבריאלית ב"החיים מאחורי החדשות" יותר מדי נשקות

יכול לחזור לקדמותו כפי שהיה לפני מבצע סיני.

עלילתו מספרת על בת-עיר (רות גבריר אלית — אשתו של רבינוף), הבאה לנחל-עוז, כדי לשכנע את חברה (אורי מרינוב, חבר נחל-עוז שהפך בשעתו כוכב-הטלביזיה) לעזוב את המקום בו אין גותנים לחיות. בביקורה המתמשך מלפני מבצע-סיני ועד לכיבוש המשלטים המאיימים על נחל-עוז,

הרב יהודה לייב הכהן מיימון, על המצב המדיני: "דחאק הסוב" ייטים שומרים אמונים לתנ"ך. עלינו כתוב שם, הקול קול יעקב, ולכן הם רוצים לספק לנו ספרים. ואילו על הערבים כתוב — הידיים ידי עשוי, ולכן הם מספקים להם נשק".